

ОПРЕДЕЛЕНИЕ

№ 621

гр. София, 28.03.2022 г.

СОФИЙСКИ ГРАДСКИ СЪД, НО VIII ВЪЗЗ. СЪСТАВ, в закрито заседание на двадесет и осми март през две хиляди двадесет и втора година в следния състав:

Председател: Мина Мумджиева

Членове: Костадинка Костадинова
Калина В. Станчева

като разгледа докладваното от Калина В. Станчева Въззивно частно наказателно дело № 20221100601070 по описа за 2022 година

Производството е по реда на Глава двадесет и втора от НПК.

Инициирано е с частна жалба, депозирана от подсъдимия Т. А.М., посредством защитника му адв. С.М. – САК, срещу протоколно определение от 16.03.2022 г. по н.о.х.д. № 13724/2021 г. по описа на Софийски районен съд, НО, 94-ти състав, с което на основание чл. 66, ал.1 от НПК е изменена наложената на подсъдимото лице мярка за неотклонение от „Надзор на инспектора при детска педагогическа стая“ в „Задържане под стража“.

Релевиран са доводи за неправилност и незаконосъобразност на атакувания съдебен акт, във връзка с което се сочи от една страна, че в конкретния случай не е налице необходимост от вземане на по - тежка мярка за неотклонение, доколкото по отношение на подсъдимия не са налице данни, сочещи на опасност да се укрие или да извърши престъпление. На следващо място се поддържа, че в съдебното заседание, проведено на 21.01.2022 г., подсъдимият е бил в неадекватно физическо и психическо състояние, предвид което и предупреждението от страна на съда, че подсъдимият М. се счита редовно уведомен за следващо съдебно заседание, както и, че неявяването му за последното ще доведе до изменение досежно мярката му за неотклонение, не са достигнали до съзнанието на жалбоподателя. Позовава се на Международния пакт за граждански и политически права и по-конкретно чл. 9 от горния, по силата на който „задържането на лице, очакващи да бъдат съдени, не трябва да бъде правило, а се прилага само ако е абсолютно необходимо за нормалното протичане на наказателното производство.“

Въз основа на изложените аргументи е и отправеното искане към въззивната съдебна инстанция за отмяна на контролирания съдебен акт, доколкото наложената мярка за неотклонение „Задържане под стража“, не отговаря на целите, заложили в разпоредбата на чл. 57 от НПК.

Прокуратурата не е взела становище по жалбата.

Софийски градски съд, като взе предвид доводите на жалбоподателите и релевираното искане, въз основа на материалите по делото и закона, приема за установено следното:

С обвинителен акт, внесен в Софийски районен съд на 01.10.2021 г., Софийска районна прокуратура е повдигнала на подсъдимия Т. А.М., ЕГН *****, обвинение за извършено престъпление с правна квалификация по чл. 194, ал. 1 във вр. с чл. 63, ал. 1, т. 3 НК.

Въз основа на внесения обвинителен акт е образувано НОХД № 13724 описа за 2021 година на Софийски районен съд, НО, 94 състав.

В хода на първоинстанционното производство са проведени няколко съдебни заседания, в следната хронология. Първоначално делото е насрочено за разглеждането му в открито разпоредително заседание на 01.12.2021 г. от 16:00 часа.

Видно от протокола, воден в съдебно заседание на 01.12.2021 г., на последното не е даден ход, тъй като са били налице процесуални пречки за това, а именно не се е явил в зала подсъдимия М., макар да е бил редовно призван. В залата се е явила единствено неговата майка, която е дала сведения пред съда, че синът ѝ не иска да се явява по делото, същият е наркоман, бие нея и баща си, и макар да викат полиция, не могат да се разберат с него. Разпоредено е подсъдимият да бъде принудително доведен от органите на съдебната власт за следващото съдебно заседание на основание чл. 71 НПК. Така делото е отсрочено за 21.01.2022 г.

Ход на делото не е даден и на гореспоменатата дата, а причина за това е констатацията на съда касателно специфичното състояние, в което се е намирал подсъдимия, а именно такова, характеризиращо се с видима неадекватност, в това число физическа и психическа. Доколкото съдът е намерил, че ако делото се гледа, то с оглед състоянието на подсъдимия М., правата и законните интереси на последния ще бъдат компрометирани, съдебното заседание е отложено и насрочено отново за 16.03.2022 г. С оглед охраняване интереса и процесуалните права на подсъдимото лице, първостепенният съд е намерил за нужно да връчи на същия още веднъж препис от обвинителния акт и от разпореждането за насрочване на делото, което е направил още в зала.

Ход на делото обаче не е даден и на 16.03.2022 г., а причина за това е неявяването на подсъдимия в съдебното заседание, защото участието му е било задължително. При така стеклите се обстоятелства на основание чл. 66, ал. 1 от НПК, Софийски районен съд е изменил взетата спрямо подсъдимия мярка за неотклонение от „Надзор на инспектор от детска педагогическа стая“ в „Задържане под стража“. За да постанови атакуваното определение, първоинстанционният съдебен състав е приел, че въпреки редовните процедури по призоваване, подсъдимият не се е явил два пъти в съдебно заседание, с които си действия същият е възпрепятствал разглеждането на

делото, а при единственото си явяване в зала е бил в толкова неадекватно състояние, че последното е приравнено от страна на съда на липса на явяване, поради което ход на делото отново не е бил даден. В атакувания съдебен акт изрично е посочено, че процедурата по връчване на препис от обвинителния акт и от разпореждането за насрочване на делото е извършена два пъти по отношение на подсъдимия, понеже същият е претендирал, че не знае за како се намира в съдебна зала /вж. протокола от 21.01.2022 г./ Подсъдимият М. е бил надлежно уведомен за евентуалните последици от поредното неявяване за насрочено съдебно заседание по настоящото дело, но тези указания не били взети предвид от него, а в разрез с доброто процесуално поведение, същият не само не се явил в съдебното заседание, насрочено за 16.03.2022 г., но и не ангажирал доказателства, установяващи наличието на обективна пречка за явяването му. Цялостното процесуално поведение на подсъдимия, съдът е намерил за недобросъвестно, поради което и като единствено възможна мярка, годна да обезпечи явяването на последния в съдебно заседание, е определена мярката за неотклонение „задържане под стража“. Отбелязано е, че се касае за случай от ранга на визираните в чл. 386, ал. 2 НПК, както с оглед предходното осъждане на подсъдимия, така и предвид факта, че вече неведнъж той е negliжирал задълженията си, произтичащи от процесуалното му качество на „подсъдим“.

При така установеното от фактическа страна, въззивният съд достигна до следните правни изводи:

Настоящият съдебен състав намира, че искането, с което е сезиран, е подадено от процесуално легитимирани страни в надлежна форма, направено е в законоустановения 7-дневен срок, съгласно разпоредбата на чл. 342, ал. 1 НПК, като разгледано по същество, същото е основателно. Съображенията за това са следните:

Подсъдимият Т. А.М.. е предаден на съд за извършено престъпление по чл. 194, ал. 1 вр. чл. 63, ал. 1, т. 3 НК. Престъплението, за което е ангажирана наказателната му отговорност се явява тежко умишлено по смисъла на чл. 93, т. 7 от НК, тъй като за него е предвидено наказание "лишаване от свобода" до осем години. Същото обуславя задължителното присъствие на подсъдимия в съдебните заседания съгласно чл. 269, ал. 1 от НПК, респективно неявяването му без наличието на уважителна причина или напускането на адреса, без да уведоми съдебните органи за това, би могло да бъде санкционирано от съда чрез вземане на мярка за неотклонение, респективно наложената такава би могла да се измени в по – тежка.

Настоящият въззивен състав обаче е на мнение, че изводите на първостепенния съд за недобросъвестно процесуално поведение на подсъдимия, обуславящо необходимост от влошаване на процесуалното му положение с взимане на по-тежката мярка за неотклонение "Задържане под стража", не следва да бъдат споделени.

Видно от справка на СО, район „Искър“ спрямо подс. М. са налагани

възпитателни мерки по ЗБППМН, като през 2021 г. са разгледани възпитателни дела по преписки на СРП с № 10733/21 г., № 11158/21 г. и № 17415/21 г. за кражби. Наложени са възпитателни мерки по чл. 13, ал. 1, т. 4 и т. 5 ЗБППМН - поставяне под възпитателен надзор на родителите или на лицата, които ги заместват, със задължение за полагане на засилени грижи и поставяне под възпитателен надзор на обществен възпитател.

На първо място е установено по делото, че мярката за неотклонение "Надзор на инспектор от детска педагогическа стая" на подсъдимия М. е взета на досъдебното производство, респективно същият е имал знание за взетата спрямо него мярка за неотклонение, както и за процесуалните задължения, произтичащи от нея.

Съгласно новелата на чл. 386, ал. 3 НПК предаването на непълнолетни под надзора на лицата и на органите по т. 1-3 става срещу подписка, с която те се задължават да упражняват възпитателен надзор върху непълнолетния, да следят за поведението му и да осигурят явяването му пред разследващия орган и съда. При виновно неизпълнение на поетите задължения на тези лица може да се налага глоба до петстотин лева.

Видно от водените по делото протоколи в съдебни заседания, в нито едно съдебно заседание не е участвал инспектора при детска педагогическа стая, макар присъствието на такъв да е било необходимо, още повече, че по отношение на подсъдимия М. още от досъдебното производство е наложена мярка за неотклонение по смисъла на чл. 386, ал. 1, т. 3 НПК, а именно надзор на инспектора при детска педагогическа стая.

Доколкото не са налице доказателства горепосочената мярка за неотклонение да е била действително в изпълнение, то и контролиращата инстанция не може да направи обоснована преценка как и до каква степен същата е породила своето поправително-превъзпитаващо въздействие, респективно дали е налице нужда от налагането на по-тежка мярка за неотклонение.

На следващо място, съгласно разпоредбата на чл. 388 ГПК, когато е необходимо при разпита на непълнолетния обвиняем участва педагог или психолог, който с разрешение на разследващия орган може да му поставя въпроси.

Съгласно представената в рамките на проведеното досъдебно производство експертна справка, подсъдимият М. е психически здрав, разбиращ свойството и значението на извършеното и във възможност да ръководи постъпките си, като наред с това не може да се приеме, че освидетелстваният е проявил лекомислие и увлечение.

В протокола от 21.01.2022 г. обаче първостепенният съд е приел, че видимо /за съда/ подсъдимият не е бил в адекватно психическо и физическо състояние, което го е и накарало да отложи делото за друга дата. Съдът е приел, от една страна, че М. е в абсолютна невъзможност да участва пълноценно в производството, а от, другата страна, е приел, че последният е

надлежно уведомен за датата на следващото заседание, като лично му е връчил /въпреки състоянието му/ препис от разпореждането за насрочване на делото и препис от обвинителния акт.

Императивно е установено в чл. 144, ал. 2, т. 4 НПК, че назначаването на експертиза по делото е задължителна, когато е налице съмнение досежно способността на обвиняемия с оглед на неговото физическо и психическо състояние, правилно да възприема фактите, които имат значение за делото, и да дава достоверни обяснения за тях. В процесния случай СРС не се е съобразил с повелителната разпоредба на чл. 144 НПК, тъй като е приел, че физическото и психическото състояние на подсъдимия М. е от характер да го направи непригоден да участва пълноценно в производството, но настоящия състав на въззивния съд счита, че по делото не са ангажирани годни доказателства, установяващи в пълнота този факт.

Съдът не притежава специални знания в областта на науката, като в случая именно такива са необходими, за да се констатира реалното физическо и психическо състояние на М.. Ръководещият процеса орган не разполага с компетентност сам да извърши преценката, респективно да констатира, че физическото и/или психическо състояние на подсъдимия е такова, че му позволява, съответно не позволява да възприема правилно фактите, имащи значение за делото, както и да дава правдиви обяснения за тях.

В този смисъл и изразените от страна служебния защитник на подсъдимия възражения по повод редовното уведомяване на последния за насрочените съдебни заседания, са напълно основателни. Действително СРС е приел, че физическото и психическото състояние на М. в залата на 21.02.2020 г. е възпрепятствало възприемането на заобикалящата то действителност. Макар първоинстанционният съд да се е позовал на горното обстоятелство, същият наред с това е връчил на подсъдимия лично в залата за втори път разпореждането за насрочване на делото и обвинителния акт срещу лицето, приемайки по-късно, че това връчване е редовно.

За настоящата инстанция е неясно как хем подсъдимия е в невъзможност да участва пълноценно в производството, хем е във възможност да възприеме правилно датата на следващото съдебно заседание. – 16.03.2022 г.

Настоящата инстанция приема, че макар да не са ангажирани доказателства взетите възпитателни мерки да са били достатъчно рестриктивни и от естество да превъзпитат подсъдимия, доколкото следва да се отбележи, че делото пред първоинстанционния съд е отложено вече веднъж по причина неявяването на подсъдимия М. в съдебно заседание без наличие на уважителни причини за това, последният не следва да търпи поне към настоящия момент ограниченията на наложената му най-тежка мярка за неотклонение.

Избраната от първоинстанционния съд мярка за процесуална принуда в настоящото производство се явява твърде тежка, и предвид факта, че

подсъдимият е 17-годишен, а към момента на инкриминираното деяние /19.07.2020 г./ е бил едва 15-годишен. М. е много младо лице, като към момента на деянието е бил във възраст, близка до наказателнонеотговорната /чл. 33, ал. 1 НК/, поради което и се счита, че същият е в уязвима група. Доколкото по делото не се установи спрямо него да е упражнен адекватен контрол от инспектора на детска педагогическа стая, въззивният съд намира, че наложената още от досъдебното производство мярка за неотклонение не е изпълнила своите функции, но не и по причина, годни да се вменят във вина на жалбоподателя. Напротив, първостепенният съд е следвало да провежда заседанията с участието на съответния инспектор от детската педагогическа стая, като последният упражнява контрол върху подсъдимия, в това число и касателно присъствието на същия в съдебни заседания. Предвид, че мярката за неотклонение „надзор на инспектора от детска педагогическа стая“ все още не е изчерпана като ресурс, а и доколкото съдът би могъл да подsigури явяването на подсъдимия М. и с приложението на чл. 71 НПК, въззивният съд намира, че към момента не съществува законово обоснована нужда от налагане на най-тежката мярката за неотклонение на непълнолетния подсъдим.

Няма съмнение, че действия и/или бездействия, индициращи на недобросъвестно поведение на обвиненото лице, насочени към отлагане във времето провеждането на наказателното преследване срещу него, е недопустимо, защото влиза и в конфликт уреденото в чл. 22 от НПК и изискването за разглеждане и решаване на делата в разумен срок, но при все това не следва провеждането на делата да е компенсирано и за сметка на нарушаване правата и законните интереси на гражданите на страната, доколкото последното е забранено не само от международните стандарти, но и от българските такива.

При така установената фактическа обстановка и по гореизложените мотиви, настоящата съдебна инстанция намира от правна страна, че контролираният съдебен акт е неправилен и незаконосъобразен и като такъв следва да бъде отменен, а депозираната жалба – уважена.

Така мотивиран и на основание чл. 345, вр. чл. 341, ал. 2 вр. чл. 270 от НПК, Софийски градски съд

ОПРЕДЕЛИ:

ОТМЕНЯ протоколно определение от 16.03.2022 г., постановено по н.о.х.д. № 13724/2021 г. по описа на Софийски районен съд, НО, 94-ти състав, с което спрямо подсъдимия Т. А.М., ЕГН ***** е взета мярка за неотклонение „задържане под стража“.

Определението не подлежи на обжалване и протестиране.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____